

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrstaketsgjafi: Kristján Dahl
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov

Bláðráð: Randi Jacobsen - Dagny
Joensen - Tórfinn Smith -
Hilmar Jan Hansen -
Jóhannes Eidesgaard

Útgevari: P/F Sosialurin
Útgeft: P/F Sosialurin
Print: P/F Pressan 1991

Bústaður: Argjavegi 28
Argjum
Telefon: 11820

Postadr.: Postboks 78
110 Tórshavn
Telefax: 14720

Spæla við eld

HESA seinastu tíðina hevur stríð tikið seg upp her á landi millum landsstýrismannin í fiskivinnumálum og teir føroyingar, sum standa fyri skipunum, ið eru keypt til at fiska í m.a. Loynikrókinum í Barentshavinum. Fiskimálaráðharrin hevur ávarað harðliga ímóti, at skip, sum føroyingar hava skrásett í øðrum londum, og sum fiska í Loynikrókinum, avreiða í Føroyum. Hetta ger hann, tí bæði russar og norðmenn hava hót við at rokna hesa veiduna burtur av teimum kvotum, sum vit annars hava í Barentshavinum.

VIT ivast ikki eina løtu í, at fiskimálaráðharrin hevur grein í sínum máli, tí tað er jú hann, sum meira enn nakar annar hevur samband við norsk og russiskar fiskivinnu myndugleikar. Hvat vit so enn halda um tær avtalur, sum vit nú hava gjørt í mong mong ár við hesi bæði londini, so skerist ikki burtur, at vit eru noydd til at lurta eftir teimum, tá eitt nú hesin nýggi fiskiskapurin tekur seg upp í Loynikrókinum. Tað er spell, at hesa skal minka um møguleikarnar hjá teimum føroyingum, sum her hava sæð ein møguleika, men skulu vit ikki hava fullkomið anaraki - og tað skulu vit ikki hava - so eru vit øll noydd til at lurta eftir avvarðandi myndugleikum, sum jú eru settir til at fyrirsita hesi mál.

NÚ er so tað hent, at ein fyrrverandi fólkaflokkstingmaður hevur leigað flakavirkni í Sørvági og ætlað hann sær at arbeiða fisk frá just somu skipum, sum landsins myndugleikar hava ávarað ímóti at taka fisk frá. Tað er alla æru vert, at menn taka stig til at fáa arbeiði í

gongd, men tá hetta verður gjørt við beráddum huga og við tí fyrri eygað at roynd at raka landsstýrið og serliga javnaðarflokkinn, tá er hetta einki minni enn ein ábyrgdarleys gerð. Stutt og greitt: politikkur er kominn upp í málið. Meðan fiskimálaráðharrin roynir at reka landspolitikk vegna alt Føroya fólk, so roynir eitt av komandi valeynnum hjá fólkaflokkinum í Vágum at seta eld í við at misbrúka eitt álvarsmál. Hesin fyrrverandi fólkaflokkstingmaðurin tykist bert hava eitt endamál við hesi sabotasjuroynd og hon er at skaða landsstýrið, tí hetta er ikki eitt fólkaflokkslandsstýri. Hetta eru teir menn, sum bjóða seg fram aftur til at umboða alt Føroya fólk á tingi og í Tinganesi. Tví vordió tykkum. At tit ikki skamma tykkum.

VIT hava ikki stundir til ella brúk fyri í hesi tíð at seta føroyingar upp móti hvørjum øðrum og enn minni føroyingar upp móti eitt nú norðmonnum og russum. Men einki nýtt er í hesum. Hetta er vælkendi kílpolitikkurin hjá ávisum fólkaflokksmonnum, har tú leggur sektina á, hvat gagnar heildini, bara tú kanst fáa ein politiskan vinning burtur úr øllum. Men spurningurin er um ikki henda vælkenda fólkafloksmetodan kann fara at koma teimum sjálvum aftur um brekku. Tí tað teir í veruleikanum eru í ferð við er at taka grundarlagið undan sjálvum vinnulívsflagsskipinum hjá vágaðfólki, nevniliga Vesturvón. Fyri hvørt tonsið, ið Niclasen tekur ímóti frá Vágadal og Ellefsen, fer tað at verða tikið burtur av kvotuni hjá Vesturvón. So einfalt er tað skulu vit trúgva núverandi fiskimálaráðharran. Útalísi hansara samsvara annars væl við tað umboð fyri bæði

norskar og russiskar mynguleikar hava sagt.

TAÐ sær ikki mætari út enn, at fólkaflokkurin í Vágum er farin undir sitt valstríð. Hetta er so heldur einki nýtt, tá hugsað verður um, hvussu tingmaður floksins í Vágum hevur marknaðarført seg til hvørt val. Fyrst var tað Giljanes, sum skuldi bjarga honum sessin, og tað gjørdi hann. Hann kom á Miðvág valdagin. Hvar er hann í dag! Síðani skuldi rækjuvirkni bjarga manninum sessin. Tað gjørdi tað. Hvar er tað í dag! Og soleiðis kundi tú hildið fram - m.a. til dagin í dag, har somu fólkafloksmenn nú brúka misbrúka arbeiðsloysið í Sørvági til at vinna sær ein politiskan løtuvinning. Tingmaður javnaðarfloksins í Vágum hevur víst á vandan við hesi roynd men hevur samstíðis kravt av fiskimálaráðharrinum at hann leggur prógv á borðið um, at tað kann fáa avleiðingar fyri verandi sáttamálar taka vit móti fiski frá umrøddu skipum. Russiski fiskimálaráðharrin kemur mánadagin. Áhugavert verður at frætta, hvat hann hevur at siga. Er tað so, at umrøddu viðurskifti ikki nerva russar, so eigur tað at koma fram.

NÚ kann hetta skiljast sum um at vit eiga bara at siga ja og amen til alt, sum aðrir siga. So er ikki. Støðan í Barentshavinum er tann, at vit hava gjørt nakrar sáttmálur, og so mugu vit gera upp, um vit virða teir ella ikki. Fiskimálaráðharrin hevur valt at gera tað, aðrir ynskja tað øðrvísi. Og her er so onkur noyddur til at skera íggjøgnum. Og tað er tað, sum landsstýrið hevur gjørt við síni avgjördu støðu til eitt nú móttøku av fiski í føroyum frá umrøddu

skipum. Vit hava valt eitt stýri til at stýra og tað sigur seg sjálvt, at tað kann ikki bara boyggja seg fyri hóttaðum frá hvørjum Peri og Póli.

MEN hví spælir Fiskavirking við í hesum spæli kundi verið spurt. Hvi hevur henda fyrirtekkan, sum annars hevur fingið so nógv rættindi, at hon eigur at síggja viðurskiftini út frá einum heildarsjónarmiði, leigað virkið í Sørvági út til eitt endamál, sum gongur beint ímóti fiskivinnupolitikkinum hjá sitandi landsstýri? Fyrirtekkan kann ikki loyva sær at siga, at slíkt leggur hon seg ikki út í, tí leigumál hennara er nettup treytað av, at virkið ikki fer í órímliga kapping við Fiskavirking um fiskin. Nú leigar hon eitt virki út til menn, sum - eftir harðari móttøðu frá landsins myndugleikum - kunnu vera atvoldin til, at verandi fjarfiskiflotin fer at missa part av sínum kvotum. Fiskavirking átti hugsað seg betri um, áðrenn tað gjørdi slíkt og er spurningur okkara, um Fiskavirking við eini slíkari avgerð vitandi roynir at spæla við í tí politiska spælinum, sum bæði fólkafloksmenn og sambandsmenn eru við í ímóti verandi landsstýri! Sørvingar hava allan rætt til at fáa síni arbeiðspláss, men royna menn at seta fót fyri landsins fiskivinnupolitikki, sum m.a. miðjar móti at varðveita tey trygg og týðandi arbeiðsplássini eitt nú sørvingar hava umboð á Vesturvón!

Sosialurin

Mugu ikki missa kvotur eystanfyri

Seinasta árið hevur Jørmund Vágadal skapt mikla ósing her á landi.

Henda ósing, ið orsakað tí virksemin, ið er farið fram í sambandi við trolarar undir hentleikaflaggi hava roynt í loynikrókinum, hevur fingið norsku og russisku fiskiveiðumyndugleikarnar at gera vart við, at um hetta virksemin heldur áfram, so fær tað avleiðingar fyri okkara kvotaskipanir við hesi bæði londini.

M.a. so siga teir seg vilja móttøkna ta upphæddina, sum eftir teirra tykki verður fiskað ólógliga, soleiðis at tey føroysku skipini fáa tað minni í teirra part.

Sum vit øll eru greidd yvir, so fingur Føroyar eina rúm-sáttari kvotu fyri 1994 í mun til 1993.

Tað hevur havt við sær, at stóru línubátarnir fingur eina

sera góða byrjan í ár í og við at teir fingur loyvi at fiska av kvotuni í Barentshavinum, og var rokffiskiskapur ta tíðina teir royndu har.

Harafturat hava snellubátar fingið kvotu eystanfyri í summur. Hinvegin, so eigur aðalmálið at vera at hetta ikki skal ganga út yvir trolarnar, ið bert hava Barentshavið á at líta.

Annars er nógv av tí, sum Jørmund Vágadal førir fram, ikki rætt. M.a. so ákærir hann norsku fiskiveiðumyndugleikarnar fyri at halda hondina yvir teirra egnu skipum, samstundis sum teir jagstra bátar hjá øðrum fiskiveiðutjóðum, uttan at hava tær neyðugu altjóða lógir ella reglugerðir til taks.

Undirritaði hevur íggjøgnum nú nógv ár tosað við nógv av okkara fiski-

monnum, ið sigla við norskum trolarum. Utan undantak so hava teir allir greitt frá, at eingin fiskivinnutjóð í heiminum hevur havt og hevur so strangt eftirlit við sínum egna fiskiflota sum Noreg.

Harafturat hava kvoturnar í teirra egna sjógvir verið so smáar, at teir einstøku trolarnir hava kunnað fiskað toska og hýsukvotur upp eftir fáum vikum ella skjótari.

Fyri at taka bert eitt dømi, so tosaði eg fyrri nøkrum døgum síðani við mann úr Gøtu, ið hevur siglt nógv ár við norðmonnum. Hann greiddi frá, at bara tað at teir høvdu hálvtannað tons meira enn tað, sum varð uppgivið, so fekk skiparin bót fyri hetta lítil mistak.

Tí er tað heilt avgerandi,

at vit halda tær avtalur, ið verða gjørdar, tí dag og dagliga eru norsku politikararnir undir hørðum trýsti, bæði frá fiskimannafeløgum eins og frá reiðarafeløgum. Einum mistaki kann í flestu førum berast í bótuflaka fyri, men um vit beinleiðis provokera norsku fiskiveiðumyndugleikarnar og harvið eisini manning og reiðarafeløgini, tá kann tað væl henda, at vit aftan á at hava havt søgulig rættindi í ártíggjur í Barentshavinum, missa alt á gólvíð. Tað má og skal ikki henda.

Frank Davidsen

Tjaldíð á Gøtueiði

bíliga til sølu við allari tilhoyrandi útgerð

**Tjaldmissiónin
v/Jóna Johannesen
Tlf. 13508**

Kvinnuráðstevnan FORUM 94

ALLAR kvinnur eru vælkominar í Møttustovu í sambandi við fyrirleikar til kvinnuráðstevnu FORUM 94 í Ábo 1.-6. august 1994. Opíð er hvørt mikukvöld kl. 20-22. Telefon: 16938/12880 og og faks: 12545.